

Het oor

*Brent Veldman
Huisarts in Alkmaar*

DOK h

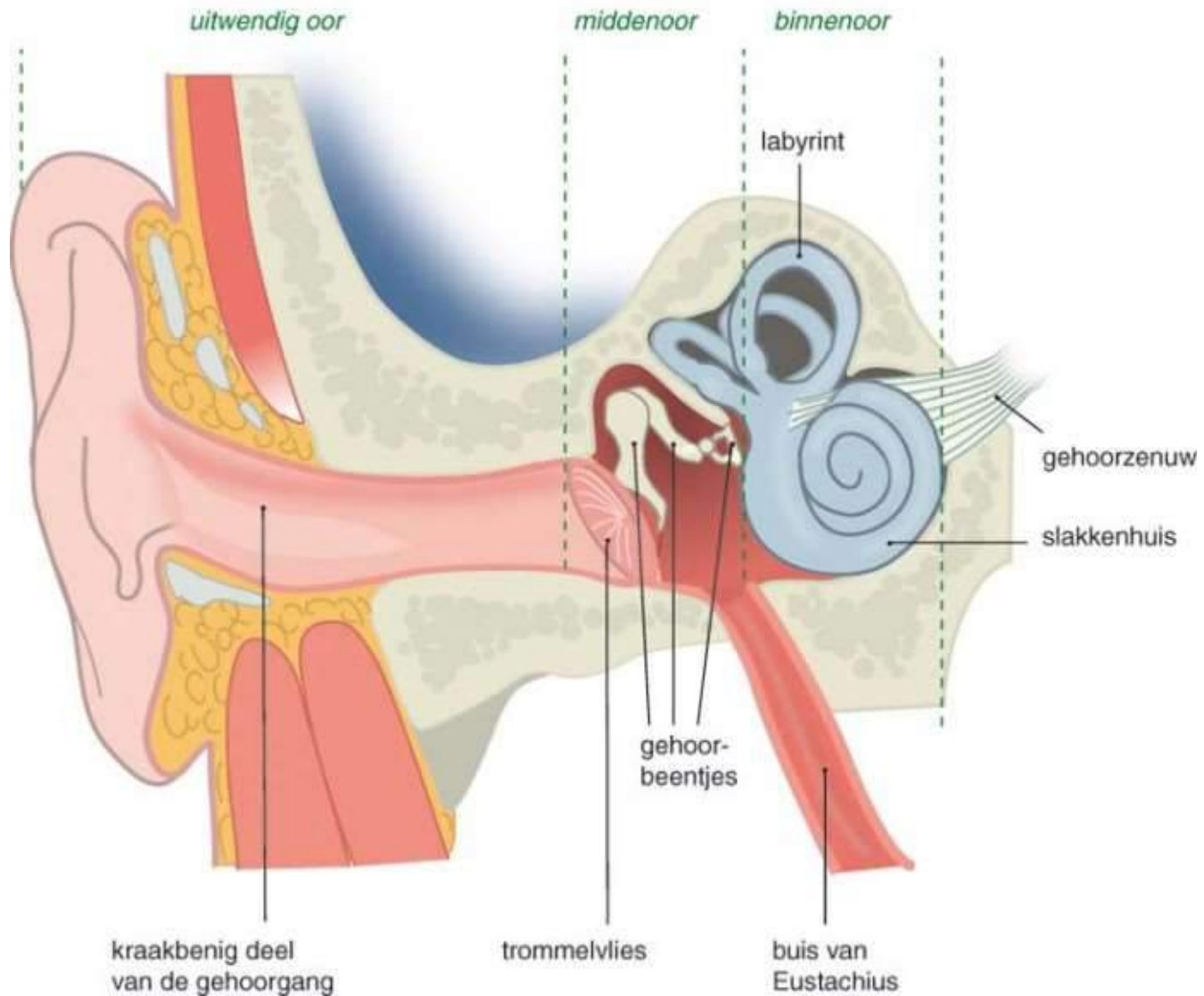
Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
-------------------------------------	------

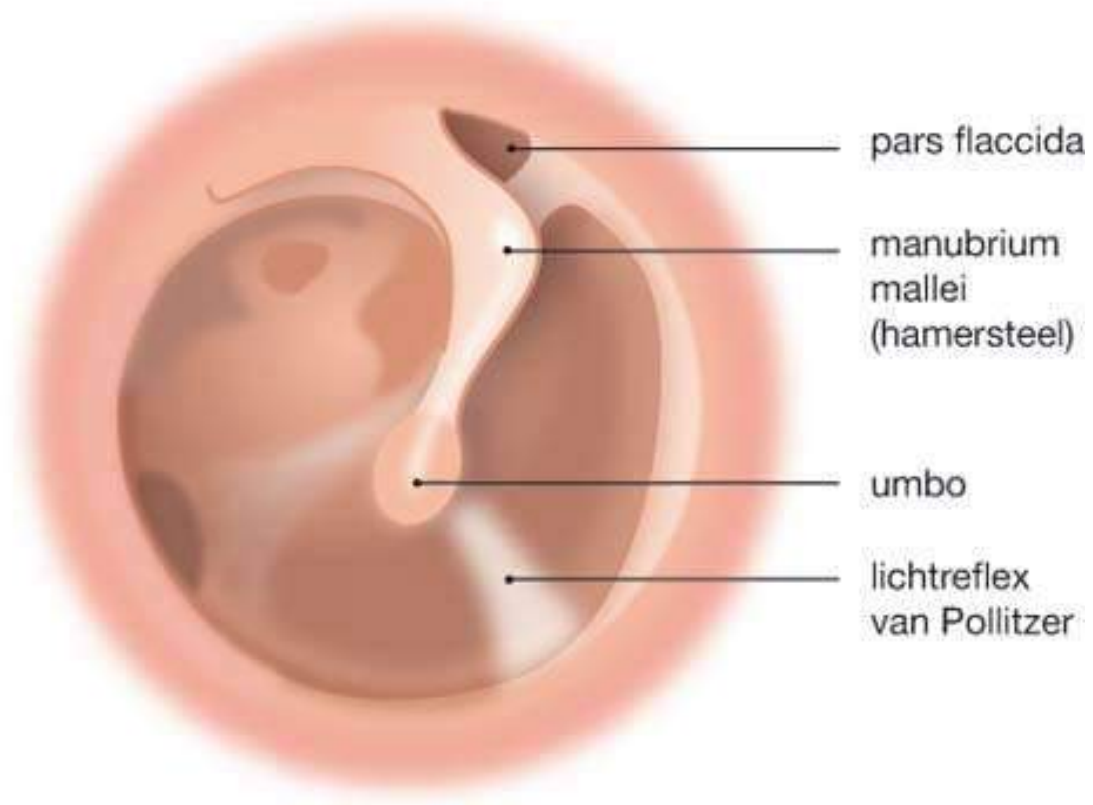
Het oor

- Anatomie en fysiologie
- Het ooronderzoek
- Oorpijn
- Jeuk/ afscheiding uit het oor
- Gehoorverlies

Anatomie

Trommelvlies

Het trommelvlies

- Hamersteel
- Grijs, glanzend membraan (strak)
- Membraan van Shrapnell, soepel (pars flaccida, koepelholteregio)
- Lichtreflex van Politzer

Trommelvlies

Michael Saunders FRCS

Fysiologie 1

- Uitwendige gehoorgang en oorschelp
  - Opvangen van geluid
- Sterk van invloed op uiterlijk
- ... soms handig tijdens fietsen met wind mee....

Fysiologie 2

➤ Middenoor

- Omzetten van luchtgeleiding naar vloeistof
- Balans slijm/ lucht (via buis van Eustachius)
- Versterking

➤ Binnenoor

- Van vloeistof naar zenuwgeleiding
- Pijngrens is bescherming
- Evenwicht

Het ooronderzoek

Het ooronderzoek

➤ Inspectie: kijken

- Oorschelp (ook erachter): vorm, kleur, zwellingen en eventuele littekens.
- Uitwendige gehoorgang: zwelling en eventuele uitvloed

➤ Palpatie: voelen

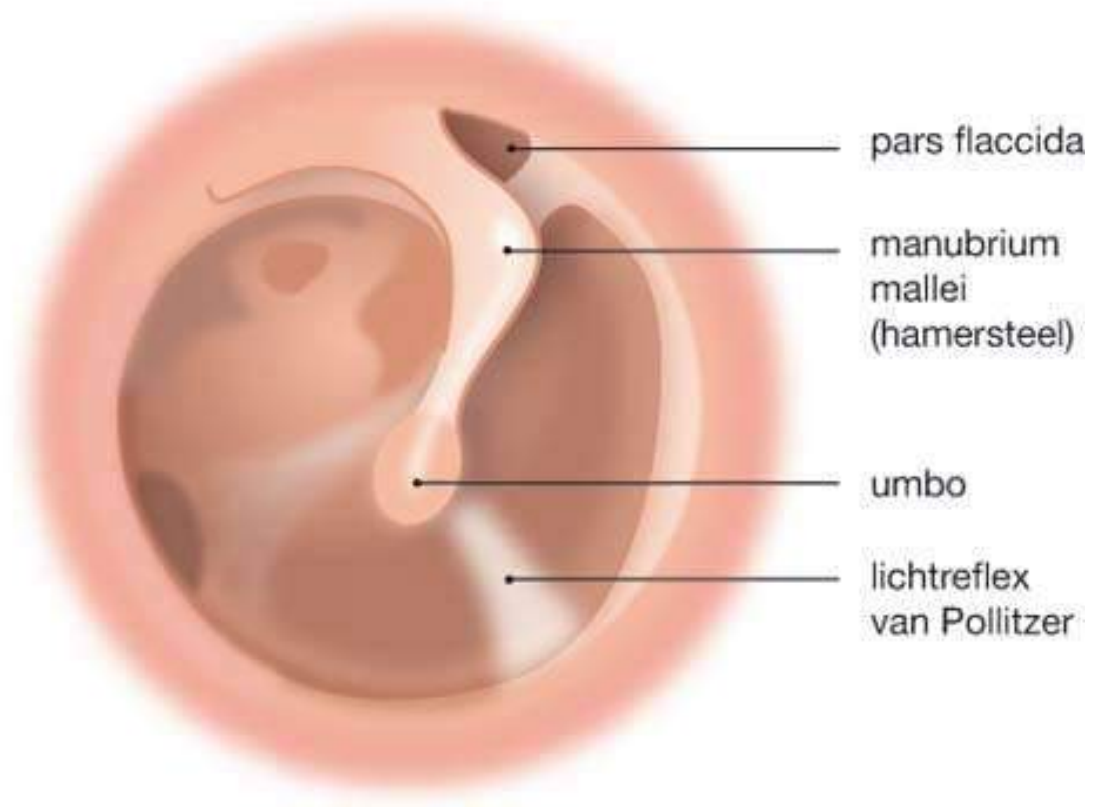
- Pijn vooral tpv de tragus

➤ Trek oorschelp naar achter en naar boven!

Het otoscopie-onderzoek

- Gehoorgang: zwelling, uitvloed (cerumen), kleur, schilfering.
- Trommelvlies:
  - Kleur (rood, kalk?)
  - Intactheid (perforatie?) Let op bloedvaatjes!
  - Lichtreflex (ingetrokken?)
  - Stand hamersteel (ingetrokken: dan horizontaler)
  - Membraan van Shrapnell: gevoeliger

Het otoscopieonderzoek

Trommelvlies

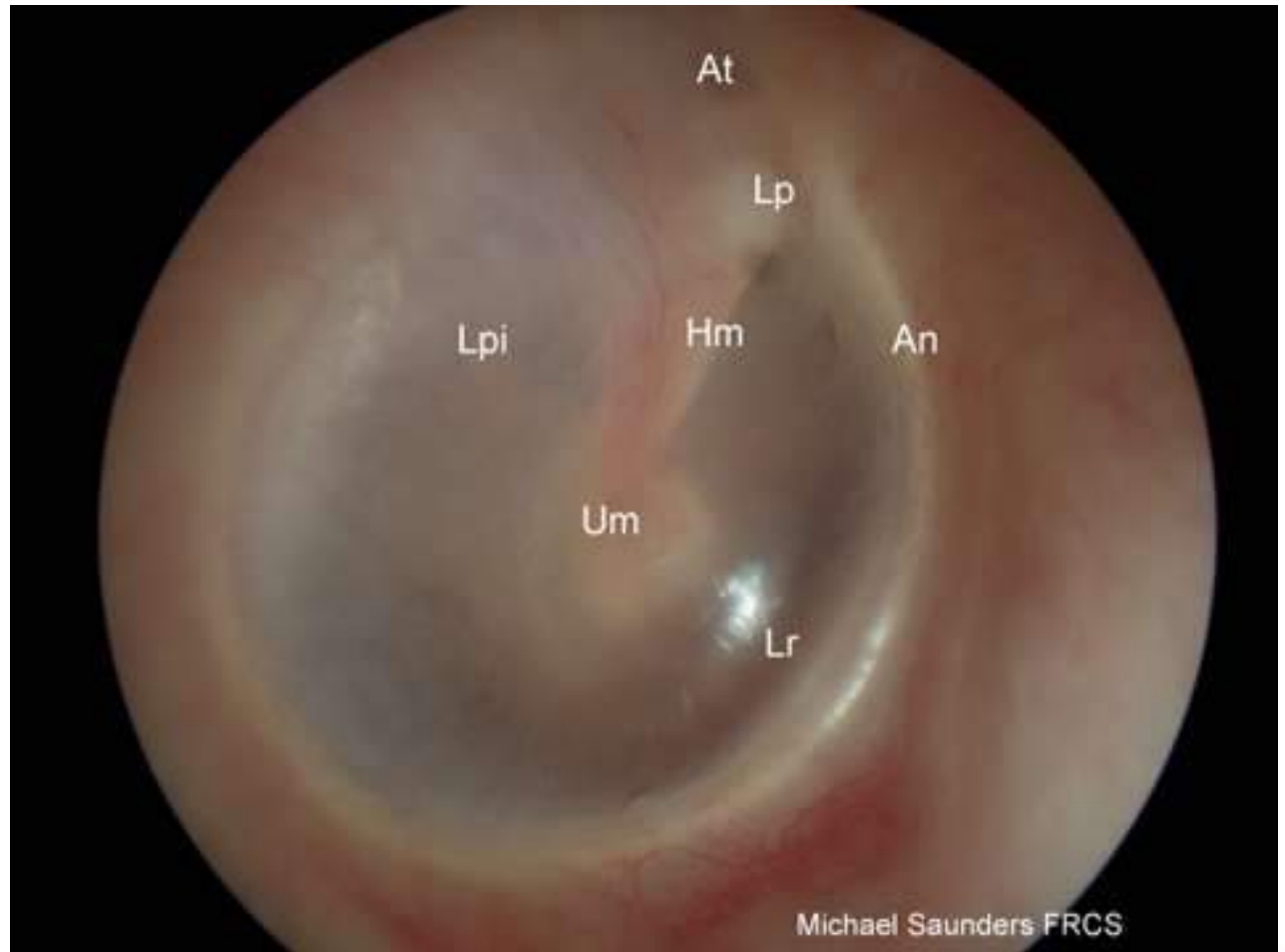
Kleur

Intactheid

Lichtreflex

Stand hamer

Shrapnell

Trommelvlies

Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Trommelvlies

Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Trommelvlies

Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Trommelvlies

Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Trommelvlies

Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Oorpijn

- Vrouw, 23 jaar, belt ivm sinds 3 dagen oorpijn
- Wat is de DD?

Oorpijn

- Otitis media (middenoorontsteking), otitis externa (gehoorgangontsteking) of myringitis (ontstoken trommelvlies, griepoor)
- Cerumen
- Tubadysfunctie (ingetrokken)
- Lawaaitrauma
- Furunkel (steenpuist)
- Bij kinderen: corpus alienum

- Soms: kaak/tand/keelpijn, gordelroos (blaasjes)

Oorpijn

- Vrouw, 23 jaar, belt ivm sinds 3 dagen oorpijn
- Wat vraag je?

Oorpijn - anamnese

- Infectie:

- BLWI? Verkouden? Koorts? Mate van ziekzijn? Uitvloed?

- (Lawaai)trauma?

- Doofheid?

- Voorgeschiedenis?

Oorpijn vervolg

- Vrouw, 23 jaar, belt ivm sinds 3 dagen oorpijn
- Geen trauma, geen koorts, wel iets verkouden, voorgeschiedenis: regelmatig uitspuiten ivm overmatig cerumen.
- Wat te doen? Dokter heeft vandaag geen plaats...

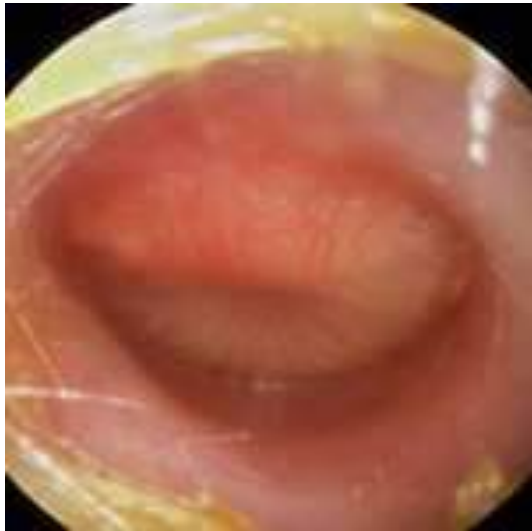
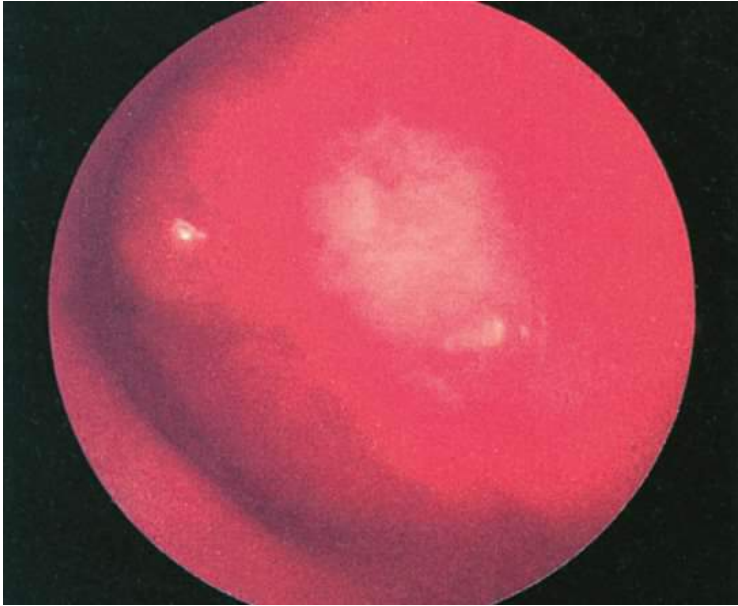
Oorpijn vervolg

➤ U besluit zelf te kijken om evt uit te spuiten..... Bij inspectie uitwendig geen afwijkingen.

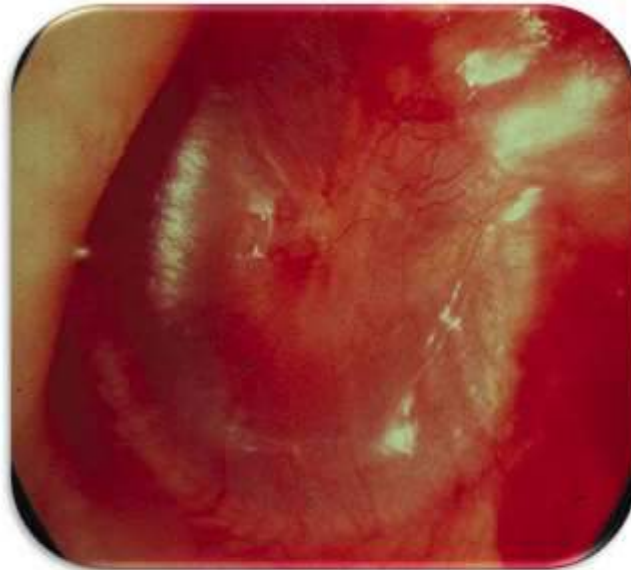
Kleur
Intactheid
Lichtreflex
Stand hamer
Shrapnell

Oma

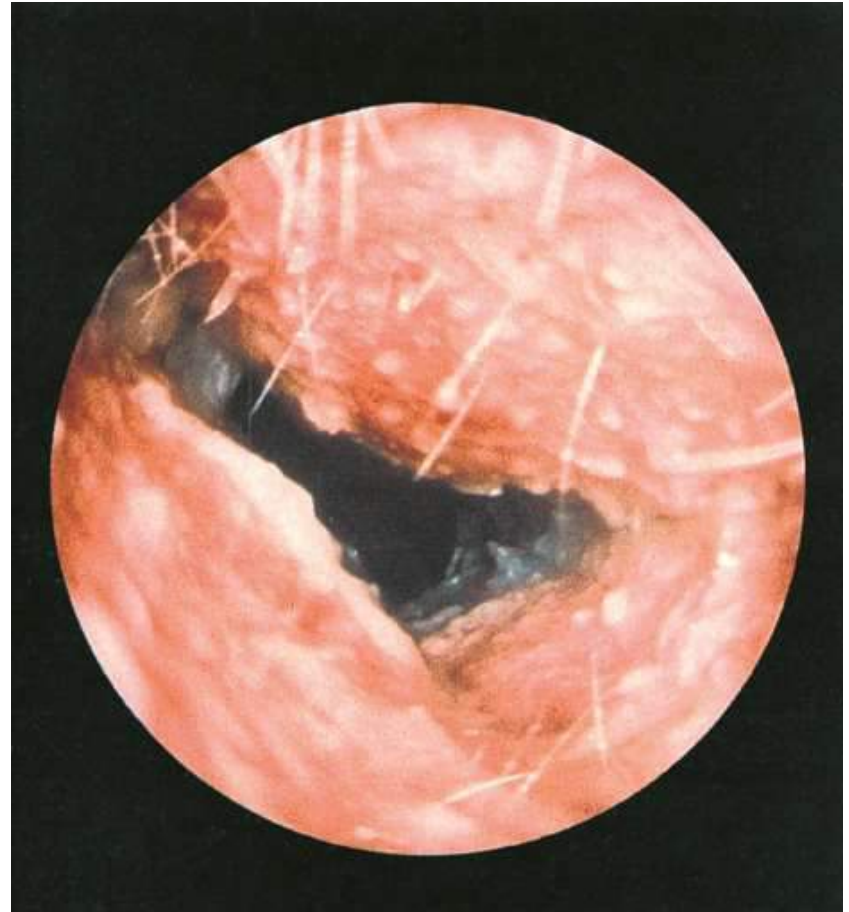

Oma

Oorpijn 2

- Bij inspectie uitwendig geen afwijkingen.
- Wel pijn tpv tragus

Otitis externa

- Vochtig, warme omgeving (zwemmen)
- Eczeem
- Peuteren/ apparaten!
- Onderscheid met loopoor bij oma soms moeilijk

Oorpijn

Otitis media met afscheiding

verkoudheid

winter

leeftijd < 15 jaar

kortdurend klachten

pijn, vóór het optreden van afscheiding

koorts/algemeen ziekzijn

Otitis externa

zwemmen

zomer

leeftijd > 15 jaar

langdurig klachten

jeuk

geen algemeen ziekzijn

Otitis externa behandeling

➤ Preventie

- Oorpeuteren en reinigen van de gehoorgang vermijden
- Voorovergebogen douchen en haarwassen en de gehoorgang nadien goed drogen.
- Bij frequente recidieven door zwemmen: beschermende oordopjes of oorvatjes met vaseline

Cave: contacteczeem

Otitis externa behandeling 2

- Oordruppels: zure oordruppels met HCA/TCA
- AB bij koorts/ algemeen ziekzijn
- Zn tampon bij zwelling, evt voorzichtig uitspuiten?

Oma behandeling

- Zwemmen?
- Oma bij kinderen: neusspray, pcm, alleen evt AB bij:
  - Erg ziek
  - Dubbelzijdig èn onder 2 jaar
  - Bij 1e presentatie loopoor
  - Geen verbetering na 3 dagen
  - Risicofactoren voor complicaties (leeftijd <6 maanden, anatomische afwijkingen in het KNO-gebied, zoals bij het syndroom van Down of bij palatoschisis, ooroperaties in de voorgeschiedenis, gecompromitteerd immuunsysteem).

Oma behandeling

- Controle na loopoor
  - Na 2 weken

Oma behandeling

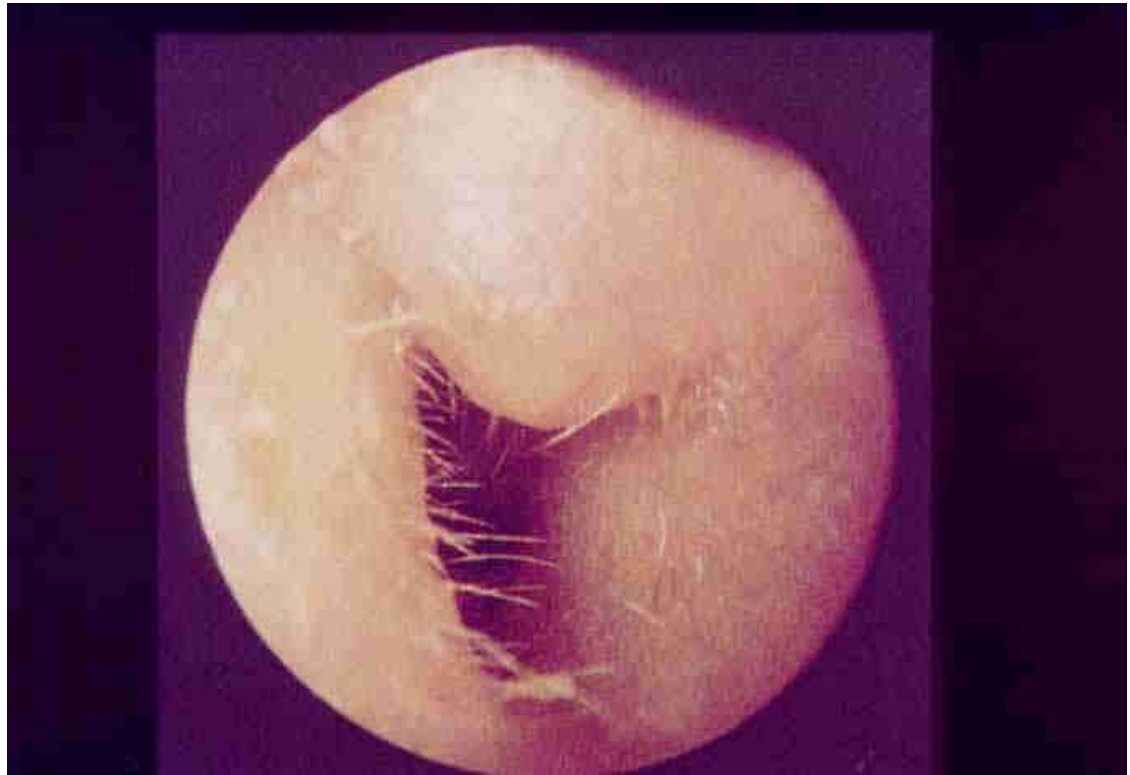
- Oma bij volwassenen:
  - Niet dezelfde richtlijn
  - Onvoldoende research
  - Meer risico blijvende gehoorbeschadiging
  - Lange nasleep met OME

Oma complicaties

- Chronische otitis media (loopoor, geen pijn)
- Gehoorbeschadiging
- Meningitis/ mastoiditis
- Facialisverlamming (Bells parese)

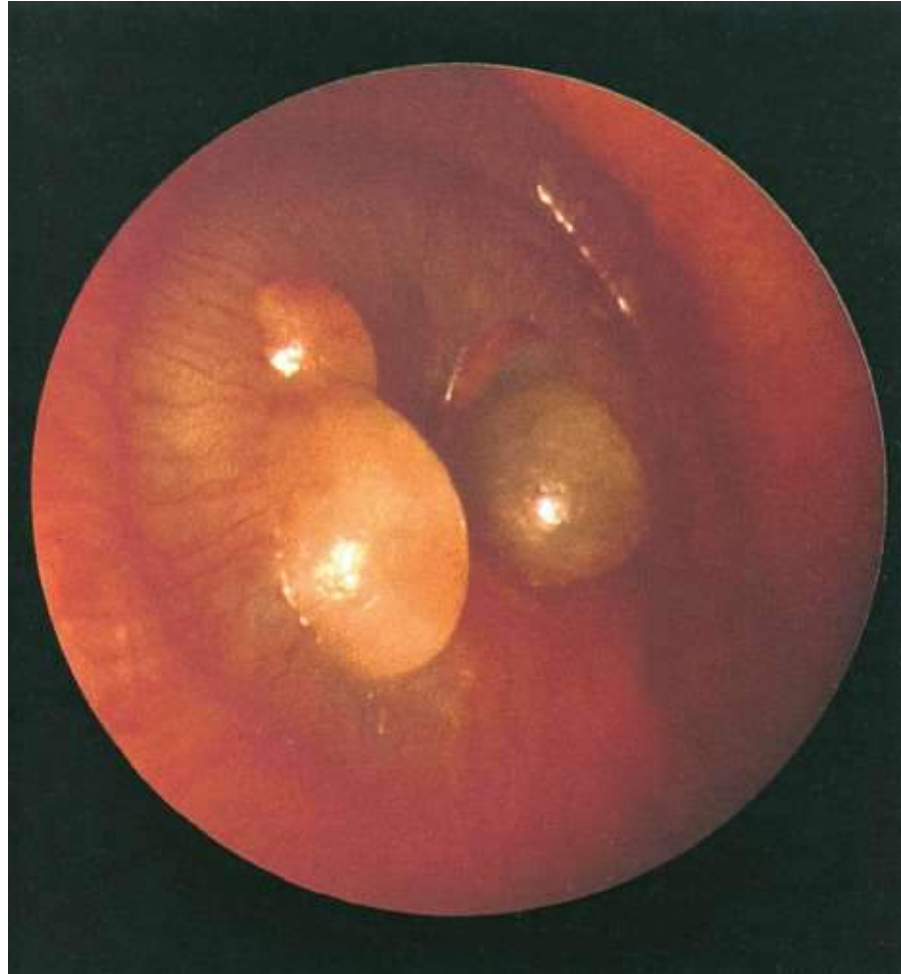
Oorpijn 3

- Bij inspectie uitwendig geen afwijkingen.
- Wel pijn tpv tragus

Oorpijn 4

- Bij inspectie en palpatie geen afwijkingen.
- Geen pijn tpv tragus

Trommelvlies

Tubadysfunctie

- Openzetten buis van Eustachius!
- Stomen, neusspray, expectatief
- Xylometazoline, corticosteroidneusspray

Afscheiding uit het oor

➤ Man, 32 jaar, sinds enkele weken afscheiding uit het oor, geen pijn.

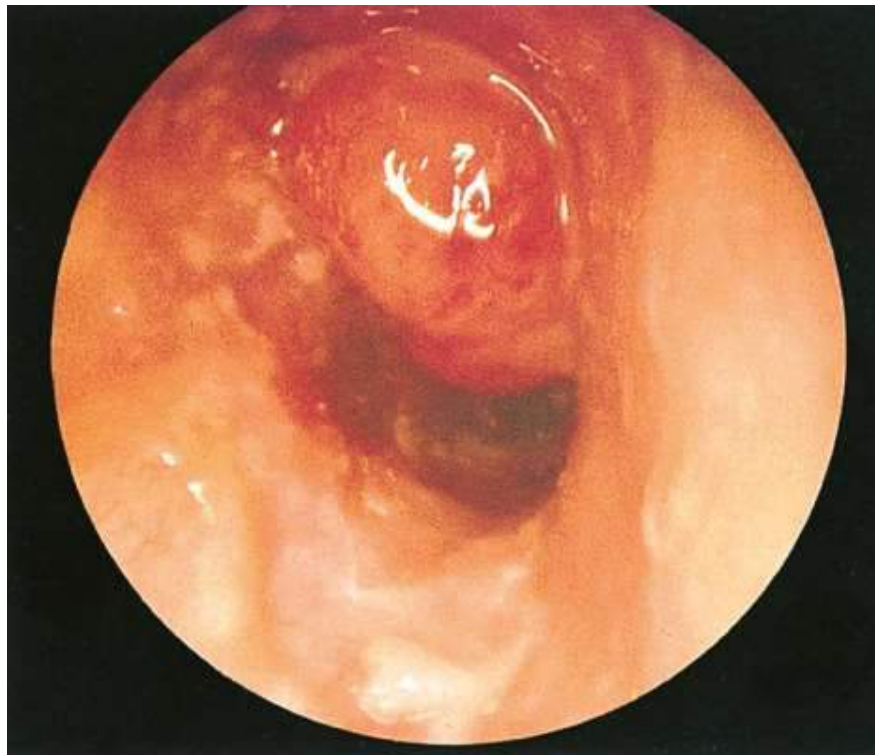
➤ DD?

Afscheiding uit het oor

- Otitis media acuta met perforatie
- Chronische otitis media (met of zonder cholesteatoom)
- Otitis externa
- Otitis externa obv eczeem (jeuk)
- Overmatig cerumen

Afscheiding uit het oor

➤ Bij LO uitwendig geen afw. Bij otoscopie:

Afscheiding uit het oor

Chronische otitis media

- Loopoor via perforatie
- Tubadysfunctie
- Restverschijnselen: trommelvliesperforatie, aantasting van de gehoorbeenketen en verlittekening of verkalking van het trommelvlies, met als gevolg gehoorverlies.
- Cholesteatoom (huidcellen) → Zeldzaam, maar bedreigend! (meningitis, facialisparesse, hersenabces)

Chronische otitis media - behandeling

Frequent oortoilet bij KNO-arts.

Langdurig oordruppels.

Uiteindelijk chirurgie.

Chronische otitis media - behandeling 2

Trommelveesoperatie = myringoplastiek.

Gehoorbeenreconstructie = tympanoplastiek.

Sanerende chirurgie = tympanoplastiek
Radicalisatie.

Combinaties.

Gehoorverlies

- Jongen, 4 jaar, ouders vinden dat hij laatste weken slecht hoort/ luistert....
- DD?

Gehoorverlies tot 6 jaar

- Otitis media met effusie
- Cerumen
- Aangeboren/ familiair (infecties zwangerschap)

Gehoorverlies ouder dan 6 jaar

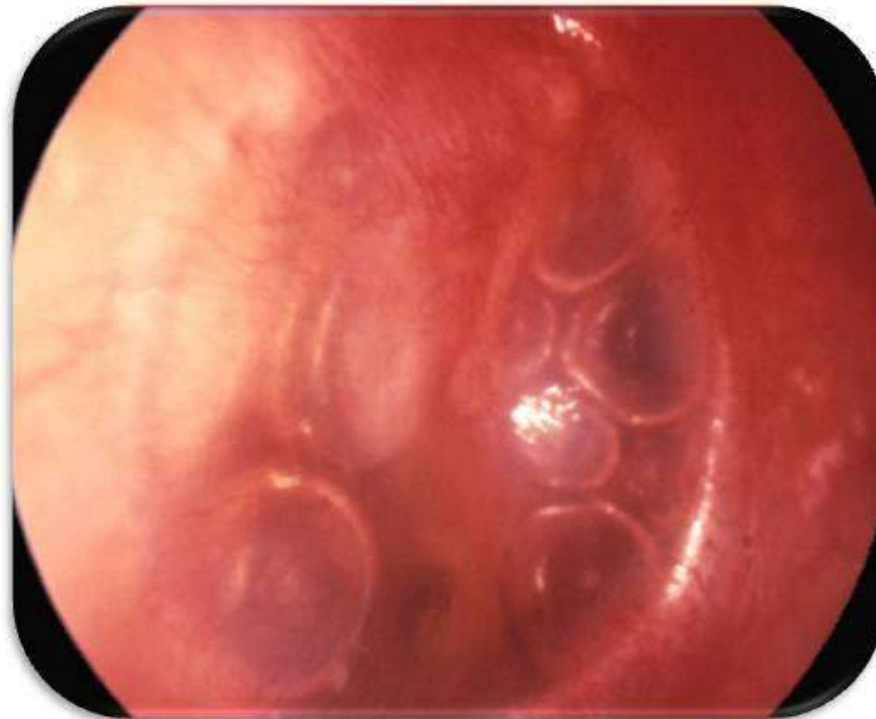
- Otitis media met effusie, acuta, externa
- Cerumen
- Lawaai
- Barotrauma
- Acuut idiopathisch gehoorverlies
- Chronische otitis media (cholesteatoom)
- Presbycusis (ouderdom)

- Otosclerose (abnormale botvorming)
- Ziekte van Meniere: aanvallen met duizeligheid, misselijkheid
- Brughoektumor

Gehoorverlies - alarmsymptomen

- Acuut ernstig eenzijdig gehoorverlies
- Progressief gehoorverlies
- Neurologische uitval (slikken, spraak, taal)

Gehoorverlies

- Jongen, 4 jaar, ouders vinden dat hij laatste weken slecht hoort/ luistert....

Otitis media met effusie

- Ophoping vocht middenoor (verkoudheden?)
- Gunstig beloop, $\frac{3}{4}$ na 6 maanden klachtenvrij
- Let op:
  - Achterblijvende ontwikkeling
  - Spraak/taal
  - Gedrag

Otitis media met effusie

Adenotomie.

Buisjes plaatsen.

Buisjes met adenotomie.

Geen relatie met de keelamandelen.

Zwemmen mag, duiken wordt ontraden

Trommelvliesbuisjes

- Gunstig, maar gering effect op het gehoor gedurende 6-9 maanden.
- Geen invloed op taal/spraak/gedragsproblemen
- Nadelen: looporen (na plaatsing tenminste 50%, persisterende TV-perforaties (zeldzaam)
- Na half jaar- jaar: vanzelf uitstoting

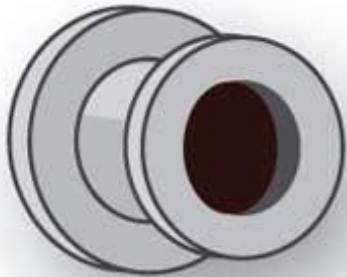
Trommelvliesbuisjes

➤ Worden overwogen als:

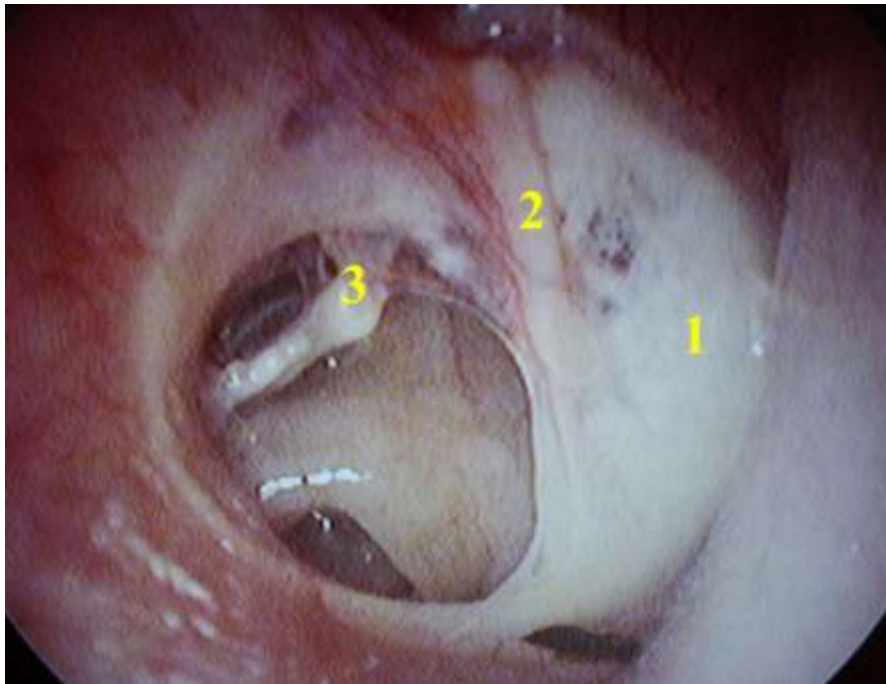
- de klachten langer dan drie maanden aanhouden én
- de klachten een duidelijk nadelige invloed hebben op het functioneren of de ontwikkeling van het kind en/of
- er een gehoorverlies (in het beste oor) is van ten minste 25 dB.

Trommelvliesbuisjes

Trommelvliesbuisjes

Verminderd gehoor

- Bij inspectie en palpatie geen afwijkingen.
- Geen pijn tpv tragus

Cerumen behandeling

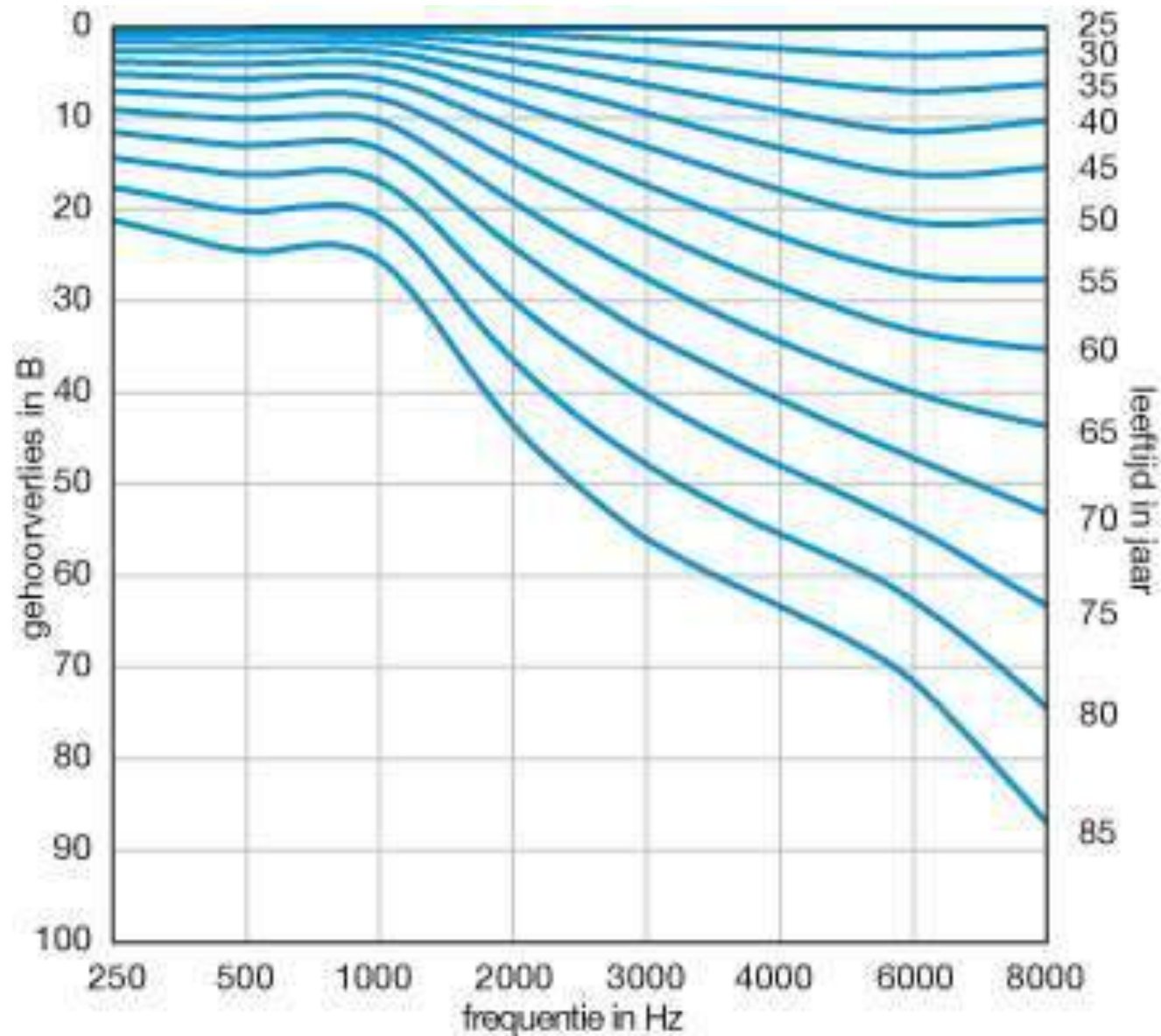
- Adviezen
- Haakje/ oogje/ paktangetje
- Uitspuiten (achterwand, lauwwarm water (37 gr))
- Earex/ audispray etc, geen bewijs
- Pas op. NOOIT uitspuiten bij perforatie, buisjes, trommelvliesplastiek of na middenoorchirurgie!

Gehoorverlies

- Bijna 2 miljoen mensen
- Audiometrie of fluisterspraaktest (30 dB verlies)

Fysiologie 3

Gehoorverlies behandeling

Gehoorverlies behandeling

Het oor

➤ Vragen???